

HÍREK AZ IFLA ÉLETÉRŐL*

A főtitkár összefoglaló jelentést terjeszt elő az IFLA brightoni közgyűlésén az 1985-ös és az 1986-os évről. Itt az 1986-ban végzett munka legfontosabb jellemzőiről számol be, s megadja a pénzügyi elszámolást is a következők szerint:

Bevételek	holland forintban (000)		Kiadások
tagdíj	738	személyi kiadások	473
a holland Kulturális Minisztérium támogatása	35	vezető testületek működésére	45
kamatok és egyebek	42	kiadványok	157
konferenciadíjak	51	adminisztráció	165
kiadványok eladása	88	konferenciák	51
célzott támogatások	144	a szervezeti egységek programjai	104
UNESCO-támogatás	178	UNESCO-programok	82
nemzeti könyvtáraktól		fejlődő országok	121
a magprogramokra	<u>190</u>	magprogramok	<u>364</u>
összesen	<u>1466</u>		<u>1562</u>

Az IFLA-nak 1986-ban 177 egyesületi, 859 intézményi és 188 személyi tagja volt, összesen 122 országból.

A hírek között olvasható az 53. közgyűlés és konferencia két plenáris ülésének tervezett napirendje. Ezen szerepel az új főtitkár, P. Nauta bemutatása is. A közgyűlés egyébként megválasztja a Végrehajtó Bizottság három új tagját, s meghallgatja és jóváhagyja a jelentéseket. Itt fognak elhangzani az 1988-as (Sydney) és az 1989-es (Párizs) konferenciára szóló hivatalos meghívások is.

* Az IFLA Journal 1987. 2., 3. sz. hírvonata alapján.

A brightoni közgyűlés fő témája a következő: könyvtári és információs szolgáltatások a változó világban; ezen belül három kérdéskört vitatnak meg: 1. dokumentumellátás és információtranszfer, 2. konzerválás, 3. könyvtári és információs szolgáltatások a fejlődő országokban.

Az *IFLA Journal* közli a magprogramokról szóló 1986-os jelentéseket is. Helyszűke miatt nem ismertethetjük őket részletesen, csak néhány fontosabb vonásukat emeljük ki.

Minthogy 1987-től az IMP és az UBC összeötvöződik és a *British Library* gondozásába kerül, utoljára adott külön-külön jelentést az IMP két, a *British Library* és a *Deutsche Bibliothek* által gondozott projektje, valamint az UBC. (Az *IMP Newsletter* is megszűnik, szerepét az *International Cataloguing* veszi át.) Elkészültek az ISBD/CM/, /M/ és /S/ revíziójáról, s hamarosan végeznek az ISBD/A/ és /PM/ felülvizsgálatával. Nemsokára kézhez kapják az érdekelt szekciók a „Guidelines for the application of the IBSDs for the description of component parts” (irányelvek az ISBD-k alkalmazására az analitikus leírásban) című anyagot. Az ISBD/CF/, vagyis a számítógépes fájlok leírásának tervezete véleményezés alatt áll. Az UBCIMP programirodájának új címe: *British Library Bibliographic Services, 2 Sheraton Street, London W1V 4BH*; az iroda új vezetője pedig *Winston Roberts* lett.

A PAC program keretében döntés született az *International Preservation News* c. lap megindításáról, a bécsi konferencia anyagát előkészítették kiadásra, s 400 könyvtártól és levéltártól kapott adatok alapján egy nemzetközi felmérés készült az állományvédelem helyzetéről.

A TDF program is a helyzetkép felvételével indult meg; a kérdőívekben foglalt adatok elemzését 1987-ben teszik közzé.

Az UAP programról szóló jelentés az irányításában bekövetkezett változásokról (így arról, hogy a *Tanácsadó Bizottság* elnöki tisztét *Wim Koopstól* *Klaus-Dieter Lehmann* vette át), a különféle értekezletekről, rendezvényekről és szemináriumokról, valamint a program keretében folytatott kutatásokról és megjelentetett kiadványokról számol be.

A *Nemzetközi Könyvtárközi Kölcsönzés Irodája* által eladott kériolapok (102 300 db) száma 30%-kal nőtt 1986-ban az előző évhez képest. Két fontos vállalkozás is szépen haladt előre az év során: az egyik egy könyvtárközi kölcsönzési és dokumentumellátási kézikönyv kiadásának előkészítése, a másik egy olyan kalauz összeállítása, amely a perem-szakterületek gyűjteményeiről tájékoztat.

Az IFLA újabb két szerződést kötött az UNESCO-val: tervbe vették egy kiadvány megjelentetését, amely a közművelődési könyvtárak teljesítményének mérésére vonatkozó eljárásokkal foglalkozik, továbbá egy dokumentum összeállítását arra vonatkozóan, miképpen lehet a dokumentumellátó rendszerek teljesítményét megmérni.

Az IFLA *Könyvtárelméleti és Kutatási Szekciójának* két kerekasztala (olvasáskutatási és könyvtártörténeti) 1986. október 6–10-én szemináriumot tartott Pozsonyban. Témája: a könyvtárak fejlődésére és használóikra vonatkozó újabb kutatások. A szemináriumot a *Szlovák Könyvtárosok és Információs Szakemberek Egyesülete* és a *Matica Slovenska* szervezte meg. 11 országból (köztük hazánkból) 30 résztvevő 14 előadást hallgatott és vitatott meg. A szeminárium anyagát angol és szlovák nyelven fogják közzétenni.

Néhány érdekesebb előadás témája

- a könyvtárosok és a könyvtárosképző intézmények oktatóinak eltérő nézetei a könyvtárügy elméletére és gyakorlatára vonatkozóan (J. Kolodziejska, Varsó);
- a könyvtári pr-munka szociológiai aspektusai (C. Žuffa, Martin);
- a „nyitott könyvtár” és ami mögötte rejlik (Gereben F., Budapest);
- hogyan látja a könyvtárat az olvasó? (V. Stelmach, Moszkva);
- a könyvtári ellátás, mint a kölcsönzés ösztönzője (P. Vakkari, Tampere);
- fiatalok olvasási szokásai és trendjei (B. Luckham, Manchester);
- a tudományos kutatások kibontakozása és perspektívái a szlovák könyvtárakban (P. Maruniak és T. Tracygier, Martin);
- újabb fejlemények a német könyvtártörténetben (P. Kaegbein, Köln).

Margreet Wijnstroom számára az IFLA 1987. évi, brightoni közgyűlése volt az utolsó, amelyen hivatalos minőségben, az IFLA főtítkáráként vett részt. Hosszú, 47 évnyi szolgálat után vonult nyugalomba. Ebből a közel fél évszázadból 30 évet a holland könyvtárügy, 17 évet az IFLA munkásként töltött el. 1971 január elsején nevezték ki erre a kulcsfontosságú posztra, s azóta főként az ő érdeme, hogy ez idő alatt az IFLA valóban hatékony és nemzetközi tekintélyű szervezetté vált, amely kellő hangsúllyal tudta és tudja képviselni a könyvtári, végső soron a használói érdekeket a legkülönbözőbb fórumokon. Hosszúra nyúlna Margreet Wijnstroom teljesítményeit felsorolni; e hasábkon csak arra van hely, hogy minden, szakmája nemzetköziségét realitásnak tekintő könyvtáros figyelmét felhívjuk az IFLA Journal ez évi 3. számára, amelyet a szerkesztőbizottság „ünnepi írásnak” szánt Margreet Wijnstroom búcsúzására. Északról és délről, keletről és nyugatról negyvenhárman küldték el soraikat visszaemlékezéssel, köszönettel, jókívánságokkal, azok, akik szoros munka- és baráti kapcsolatba kerültek a főtítkárral szolgálati éveik során. Az egy-két lapos írásokból kirajzolódik egy érényekben gazdag, vállalt eszményeihez és hivatásához hű, fáradhatatlan és odaadó ember arculata, s rajta keresztül némiképpen az IFLA történetének legutóbbi szakasza is.

A magyar könyvtárosoknak is megvan minden okuk arra, hogy csatlakozzanak a lépő Margreet Wijnstroom előtt főt hajtó kollégáik seregéhez.

A Végrehajtó Bizottság 1987. április 1–2-án ülésezett Hágában. Egyebek között napirendjén szerepelt az éves konferenciák munkarendjének módosítása a fórum hatékonyságának növelése érdekében. A V. B. elhatározta az IFLA kiadási politikájának felülvizsgálatát. Foglalkozott az intézményi tagok tagdíjának emelésére vonatkozó javaslattal (ezt a brightoni közgyűlés elé terjeszti), az ALP (Advancement of Librarianship – a könyvtárügy előmozdítása a Harmadik Világban) magprogram aktuális kérdéseivel, a társszervezetekkel való kapcsolattal és együttműködéssel.

Az UNESCO-val újabb szerződéseket kötött az IFLA. Ezek a következők:

- rovarirtás könyvtárakban és levéltárakban (különös tekintettel olyan kérdésekre, mint a rovarfertőzés különböző fajtái, az egyes rovarfajták által okozott károsodás felismerése, a rovarfertőzés megelőzésének módszerei);

- a könyvtári és levéltári anyagok tömeges konzerválása (különös tekintettel azokra a kezelési eljárásokra, amelyekkel kis laboratóriumok növelhetik teljesítményüket);
- a könyvtári, információs és levéltári szakképzés összehangolásával foglalkozó szeminárium (London, 1987. augusztus 10–14.) anyagi támogatása.

A Szakmai Továbbképzés Kerekasztala összeállítja az e területen érdekelt szakértők címjegyzékét.

A Gyerekkönyvtári Szekció beszámolt a „Könyvet Mindenkinek” program állásáról. A program elsősorban a fejlődő országokban élő gyerekeket szándékozik olvasnivalóval ellátni és súlyt helyez arra, hogy ne küldje, hanem a helyszínen vásárolja meg a szükséges könyveket.

A Programirányító Bizottság a folyóirat e számában tette közzé az ABC és az IMP magprogramok összevonása, valamint a TDF magprogram módosulása nyomán az Egyetemes Bibliográfiai Számbavétel, Nemzetközi Géppel Olvasható Katalógizálás (Universal Bibliographic Control International MARC – UBCIM) és az Egyetemes Adatáramlás és Távközlés (Universal Dataflow and Telecommunications – UDT) elnevezésű magprogramok céljait, illetékességi területeit, az idetartozó tevékenységeket tartalmazó hivatalos szöveget.

A PAC magprogram keretében lehetőség nyílik restaurátorok képzésére. Az érdeklődők forduljanak közvetlenül a Bibliothèque Nationale-hoz (Párizs), a Deutsche Bücherei-hez (Lipcse) vagy a The London Institute, The Department of Art History and Conservation, Camberwell School of Arts and Crafts-hoz (London) megkeresésükkel.

A Könyvtártörténeti Kerekasztal rendezésében 1987. május 4–6-án Wrocławban (Lengyelország) 6 országból érkezett 15 szakértő cserélt eszmét Kelet- és Közép-Európa könyvtártörténetének kérdéseiről.

A kiadványok egyetemes hozzáférhetőségével foglalkozott két regionális konferencia. Az egyiknek színhelye Castries, St. Lucia volt és a karib-tengeri országok képviselői vettek rajta részt (1986. október 16–19.); a másikat 1986. november 25-én tartották Berlinben az NDK IFLA Nemzeti Bizottsága szervezésében. (Ez utóbbi konferencia anyagát kiadványban is közzétették.)

A külföldi devizákban szegény országok számára az UNESCO már régóta bocsát ki kuponokat 1000, 100, 30, 10, 3 és 1 dolláros értékben, amelyeket hazai pénznemben vásárolhatnak meg pedagógusok, kutatók és diákok, hogy ezekkel fizethessék ki a külföldről beszerzett különböző dokumentumok, iskolaszerek, tudományos műszerek és kísérleti eszközök árát. A kuponok felhasználhatók előfizetési és tagdíjakra, egyetemi tandíjakra és szerzői jogok megvásárlására is. A kuponok országon belüli eladása az UNESCO nemzeti bizottságok illetékességébe tartozik.

A. L. van *Wesemaelt*, az IFLA szakmai koordinátorát és P. J. van *Swigchemet*, a Közművelődési Könyvtári Szekció korábbi elnökét a Holland Könyvtárosok Egyesülete tiszteletbeli tagsággal tüntette ki. Willem R. H. *Koops*, az IFLA kiadványainak felelőse az Oránia-Nassau Rend tisztje lett.